

Briselē, 14.3.2019.
COM(2019) 143 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Ķīnas Tautas Republikas centrālajai bankai piemērojamais atbrīvojums saskaņā ar
Finanšu instrumentu tirgu regulu (FITR)**

1. IEVADS

Finanšu instrumentu tirgu regula (FITR)¹ un Finanšu instrumentu tirgu direktīva (FITD II)² 2014. gada 12. jūnijā tika publicētas *Oficiālajā Vēstnesī*, 2014. gada 2. jūlijā stājās spēkā un tiek piemērotas no 2018. gada 3. janvāra.

Ar FITD II/FITR tiek ieviesta tirgus struktūra, kuras mērķis ir nodrošināt, lai tirdzniecība attiecīgajos gadījumos notiktu regulētās platformās un lai tā būtu pārredzama un nodrošinātu efektīvu un taisnīgu cenu veidošanos.

Šajā kontekstā ar FITR piešķirts tāds atbrīvojums no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz finanšu instrumentiem, kas nav kapitāla vērtspapīru instrumenti, kurš sniedz labumu regulētiem tirgiem, tirgus operatoriem un ieguldījumu brokeru sabiedrībām attiecībā uz darījumu, kurā darījuma partneris ir Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībnieks un minētais darījums tiek slēgts, īstenojot tādu monetāro, ārvalstu valūtas un finanšu stabilitātes politiku, ko šis ECBS dalībnieks ir tiesīgs īstenot, ja minētais dalībnieks iepriekš ir paziņojis savam darījuma partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums. Turklāt ar FITR Komisija tiek pilnvarota paplašināt šā atbrīvojuma darbības jomu, attiecinot to arī uz trešo valstu centrālajām bankām, ja vien ir izpildīti priekšnosacījumi.

Šajā nolūkā Eiropas Komisija uzdeva Eiropas politikas pētījumu centru (*CEPS*) un Boloņas Universitātei veikt ārējo pētījumu “Atbrīvojumu piemērošana trešo valstu centrālajām bankām un citām struktūrām saskaņā ar Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulu un Finanšu instrumentu tirgu regulu (FITR)” (turpmāk “pētījums”)³. Pētījums ir balstīts uz apsekojumu un uz dokumentu izpēti. Tajā analizēti pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības noteikumi, ko piemēro, ja trešās valsts centrālās bankas veic tirdzniecību ar finanšu instrumentiem, kas nav kapitāla vērtspapīru finanšu instrumenti, kā arī ciktāl šīs centrālās bankas tirgo šos instrumentus Savienībā.

Savā 2017. gada 9. jūnijā pieņemtajā ziņojumā⁴ Komisija secināja, ka ir atbilstīgi piešķirt FITR 1. panta 9. punktā paredzēto atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz turpmāk minēto jurisdikciju trešo valstu centrālajām bankām: Amerikas Savienoto Valstu, Austrālijas, Brazīlijas, Honkongas ĪPA, Indijas, Japānas, Kanādas, Korejas Republikas, Meksikas, Singapūras, Šveices un Turcijas — un attiecībā uz Starptautisko norēķinu banku. Ar 2017. gada 14. jūnijā pieņemto Deleģēto regulu (ES) 2017/1799 saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu piešķir atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz iepriekš minēto trešo valstu centrālajām bankām.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar kuru groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014.).

³ <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

⁴ COM(2017) 298 final

2. ZIŅOJUMA TIESISKAIS PAMATS: FITR 1. PANTA 9. PUNKTS

Ķīnas Tautas Republikas Centrālā banka (Ķīnas Tautas banka, PBoC) nesniedza pietiekamu informāciju — jo īpaši attiecībā uz tās tirdzniecības darbību Eiropas Savienībā —, lai Komisija varētu veikt novērtējumu Komisijas Regulas (ES) 2017/1799 darbības laikā. Ķīnas Tautas banka 2018. gada augustā sniedza datus, kas nepieciešami, lai pabeigtu novērtējumu saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu. Ņemot vērā no Ķīnas Tautas bankas saņemto papildu materiālu, šajā ziņojumā izvērtēts, cik lietderīgi ir piešķirt Ķīnas Tautas bankai atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktu.

FITR 1. panta 6. punktā ir paredzēts atbrīvojums no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības noteikumu ieviešanas attiecībā uz darījumu, kurā darījuma partneris ir Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) dalībnieks un minētais darījums tiek slēgts, īstenojot tādu monetāro, ārvalstu valūtas un finanšu stabilitātes politiku, kuru minētais ECBS dalībnieks ir tiesīgs ievērot, ja vien tas iepriekš ir paziņojis savam partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums.

Turklāt ar FITR 1. panta 9. punktu Komisija tiek pilnvarota: *“[...] pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 50. pantu, lai paplašinātu 6. punkta darbības jomu attiecībā uz citām centrālajām bankām.*

Šajā nolūkā Komisija līdz 2015. gada 1. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā ir novērtēta attieksme pret trešo valstu centrālo banku darījumiem, kas, piemērojot šo punktu, ietver Starptautisko norēķinu banku. Ziņojumā tiek iekļauta to tiesību aktā paredzēto uzdevumu un tirdzniecības apjomu Savienībā analīze. Ziņojumā:

a) tiek apzināti attiecīgajās trešās valstīs piemērojamie noteikumi attiecībā uz centrālo banku darījumu, tostarp ECBS dalībnieku darījumu trešās valstīs, regulatīvo atklāšanu, un

b) tiek novērtēta regulatīvo prasību par informācijas atklāšanu iespējamā ietekme Savienībā uz trešo valstu centrālo banku darījumiem.

Ja ziņojumā ir secināts, ka 6. punktā paredzētais atbrīvojums ir vajadzīgs attiecībā uz darījumiem, kuru partneris ir trešās valsts centrālā banka, kas īsteno monetāro politiku, ārvalstu valūtas maiņas un finanšu stabilitātes operācijas, Komisija nodrošina, ka minētais atbrīvojums tiek piemērots minētajai trešās valsts centrālajai bankai.”

3. SITUĀCIJAS ANALĪZE ATTIECĪBĀ UZ ĶĪNAS TAUTAS BANKU

Novērtēšanai izmantotie kritēriji

Saskaņā ar FITR 1. panta 9. punktā paredzētajām pilnvarām identificēto tiesību sistēmu analīze ir balstāma uz diviem galvenajiem kritērijiem, kuri abi bija izšķiroši svarīgi Komisijas novērtējumam:

- a. noteikumi par regulatīvo informācijas atklāšanu attiecībā uz centrālo banku darījumiem: tirgus pārredzamības režīms, kas piemērojams centrālo banku darījumiem (“tirgus pārredzamība”), un/vai centrālās bankas darbības regulējuma pārredzamība (“darbības pārredzamība”) un
- b. atbrīvojuma nepieciešamība: to darījumu apjoms, kurus centrālā banka veikusi ar ES darījumu partneriem vai izmantojot ES biržās kotētus finanšu instrumentus.

Novērtējuma veikšanai šo divu kritēriju izpilde tika uzskatīta par ļoti būtisku, jo tie ietver FITR 1. panta 9. punktā paredzētos faktorus. Šajā ziņā “tirgus pārredzamība” attiecas uz katra darījuma pārredzamību saistībā ar atsevišķiem vērtspapīriem, savukārt “darbības pārredzamība” attiecas uz plašākiem pārredzamības noteikumiem, kuri reglamentē centrālās bankas darbību. Tādēļ, ņemot vērā FITR mērķus un darbības jomu, tika uzskatīts, ka ir jāveic analīze attiecībā uz regulatīvajām prasībām saistībā ar tirgus pārredzamību darījumiem un darbības regulējuma pārredzamību, lai saskaņā ar FITR 1. panta 9. punkta a) apakšpunktu novērtētu, cik atbilstīgi ir piešķirtie atbrīvojumi trešo valstu centrālajām bankām. Turklāt ir svarīgs darījumu apjoms starp attiecīgās trešās valsts centrālo banku un ES, jo tas norāda uz FITR 1. panta 9. punkta b) apakšpunktā minēto iespējamo ietekmi, kādu Savienībā spēkā esošās prasības par regulatīvo informācijas atklāšanu var izraisīt attiecībā uz trešo valstu centrālo banku darījumiem.

Turklāt, ņemot vērā FITR prasības un mērķus, tika apsvērti arī šādi kritēriji:

- i) tādas paziņošanas procedūras esamība, ar kuru trešās valsts centrālā banka paziņo savam darījumu partnerim no ES, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums;
- ii) trešās valsts centrālās bankas spēja nodalīt darījumus FITR norādīto galveno politikas mērķu sasniegšanai un darījumus, kas veikti tikai ieguldījumu nolūkā; un
- iii) līdzīga atbrīvojuma esamība, kas trešo valstu centrālajām bankām pieejams aplūkotajā tiesību sistēmā.

Iepriekš minētie papildu kritēriji tika novērtēti, ņemot vērā FITR prasības un mērķus. Jo īpaši novērtējumā tika ņemts vērā tas, vai trešās valsts centrālajai bankai bija ieviesta procedūra, lai paziņotu tās ES darījumu partnerim, ka uz darījumu attiecas atbrīvojums. Saskaņā ar FITR tās 1. panta 6. punktā paredzētos atbrīvojumus nevar piešķirt centrālajām bankām, ja tās veic darījumus tikai ieguldījumu nolūkā. Tāpēc novērtējumā tika ņemts vērā tas, vai trešo valstu centrālās bankas nodala darījumus, kas veikti regulatīviem nolūkiem, un darījumus, kas veikti ieguldījumu nolūkiem. Visbeidzot, ņemot vērā informācijas atklāšanas prasību ietekmi uz tirgu un tās potenciālo ietekmi uz monetārās politikas efektivitāti, ir tikusi novērtēta tiesību aktos noteiktā atbrīvojuma pieejamība centrālajām bankām, kuras veic tirdzniecību trešo valstu tirdzniecības vietās.

Kritēriju sīku aprakstu skatīt *CEPS* veiktajā pētījumā.

Analīzes kopsavilkums par Ķīnas Tautas banku (PBoC)

Komisija ir secinājusi, ka Ķīnas Tautas Republikā ir spēkā tiesiskais regulējums, kas nodrošina pietiekamu pārredzamības līmeni⁵. Turklāt Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes tirdzniecības darbību apjoms Eiropas Savienībā ir pietiekami būtisks, lai pamatotu atbrīvojuma no pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām piešķiršanu PBoC.

Tālāk sniegts īss par PBoC veiktās analīzes kopsavilkums attiecībā uz minētajiem kritērijiem.

Galvenie kritēriji

PBoC ir reāllaika pārredzamības prasības attiecībā uz biržām, kuru sarakstā uzskaitītas uzņēmumu obligācijas un citi vērtspapīri. Attiecībā uz ārpusbiržas darījumiem tirgus dalībniekiem nav pienākuma atklāt informāciju. Tomēr Ķīnas Ārvalstu valūtas tirdzniecības sistēma (CFETS), kas zināma arī kā Valsts Starpbanku finansēšanas centrs, var piekļūt visai informācijai par darījumiem un drīkst publiskot šo informāciju. Darbības pārredzamība tiek nodrošināta, veicot publiskus paziņojumus par atklātā tirgus operācijām un īstermiņa likviditātes operācijām.

Eiropas Komisija ir saņēmusi datus par PBoC tirdzniecības darbību ES finanšu tirgos un ar ES darījumu partneriem. PBoC tirdzniecības apjomi ar ES darījumu partneriem ir lieli.

Papildu kritēriji

Nav pieejams atbrīvojums no pārredzamības prasībām ārvalstu centrālajām bankām, kas veic tirdzniecību Ķīnā.

PBoC var nodalīt darījumus politikas mērķu sasniegšanai un darījumus citiem nolūkiem (jo īpaši “ieguldījumu” nolūkā), kuriem ir mazāk svarīga loma.

Visbeidzot, ir ieviesta paziņošanas procedūra, lai informētu ES darījumu partnerus par to, ka uz darījumiem neattiecas pārredzamības prasības.

Kritēriju pārskats

Galvenie kritēriji	Tirgus pārredzamība	Vidēja
	Darbības pārredzamība	Vidēja
	Nepieciešamība	Jā

⁵ Šā ziņojuma mērķis nav novērtēt, vai minētajā tiesību sistēmā ir pārredzamības noteikumi, kurus var uzskatīt par līdzvērtīgiem noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar FITR. Šā ziņojuma secinājumi neskar šādus novērtējumus. Šā novērtējuma mērķiem ir pietiekami, ka attiecīgajā tiesību sistēmā ir spēkā informācijas atklāšanas regulējums.

Citi kritēriji	Darījumu nolūka nodalīšana	Jā
	Paziņošanas procedūra	Jā
	Atbrīvojums attiecībā uz ārvalstu centrālajām bankām	Nav
	Izpildes veids	Divpusēja (50–100 %) Vietas (10–50 %)
	Atbrīvojums	Jā

4. SECINĀJUMI

Pamatojoties uz iegūto informāciju, Komisija secina, ka ir atbilstīgi piešķirt FITR 1. panta 9. punktā paredzēto atbrīvojumu no FITR pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības prasībām attiecībā uz *PBoC*.

Šis secinājums neskar turpmākas iespējamās izmaiņas, ņemot vērā trešo valstu centrālo banku iesniegtus jaunus pierādījumus, izmaiņas trešo valstu tiesību aktos vai pārmaiņas faktiskajos apstākļos. Minēto notikumu gadījumā var būt nepieciešams pārskatīt to trešo valstu centrālo banku sarakstu, uz kurām attiecas šāds atbrīvojums.